తెలుగు కళాసమితి న్యూజెర్సీ – రాజాలక్ష్మి ఫౌండేషన్ వారి కథల పోటీలో బహుమతి పొందిన కథ

మల్లెపువ్వు

– కె. వరలక్ష్మి

పళ్ళెంలో పోసుకున్న మల్లెల్ని అరచేత్తో తాకుతూంటే మణిరత్నానికి దగ్గుతెర కమ్ముకొచ్చింది. మల్లెల వాసన నిషిద్ధం తనకిప్పుడు. టి.బి. తన ఊపిరితిత్తుల్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా తినేసింది. దగ్గిదగ్గి కళ్ళల్లో ఊరిన నీటిని ఒత్తుకుని ఆయాసపడుతూ మల్లెల వైపు చూసింది.

ఆమె మనసు గతంలోకి పరుగులెత్తింది.

మణిరత్నానికి మల్లెపూలంటే మహాప్రాణం. కాని, అవెప్పుడూ ఆమెకి అచ్చిరాలేదు.

పెళ్ళయిన కొత్తలో మొదటిసారిగా రెండు జడల సిగ వేసుకుని, సిగచుట్టూ మల్లెలు చుట్టుకుని తెల్ల చీరా, తెల్ల రవికా కట్టుకున్నప్పుడు "బాగానే వున్నావ్ బోగం మేళంలో నాయకురాల్లాగ. కప్పల బాడీ కూడా ఏస్కుంటే (ఆ రోజుల్లో బ్రా వేసుకోడం గొప్ప కానిపని) ఏసం సరిగ్గా సరిపోయీది" అన్న కట్టుకున్నవాడి కామెంటుకి ఆమె లేత మనసు ముక్కచెక్కలైంది.

నర్స్ ట్రైయినింగు పూర్తి చేసేసరికి మణిరత్నానికి ఇరవై ఏళ్ళొచ్చాయి. తండ్రిపోయిన కొత్త. తల్లి బెగిలిపోయి వుంది. ఇంటికి మగదిక్కుగా వుంటాడని ఒక్కగానొక్క కూతుర్నీ తన తమ్ముడికే ఇచ్చి కట్టబెట్టింది.

పెళ్ళికి అమ్మమ్మ ఊరినుంచి ఎవరెవరో చుట్టాలు – పైన తుండుగుడ్డ తప్ప చొక్కా వేసుకోని మొగాళ్ళూ, రవికల్లేని ఆడవాళ్ళూ ప్రదానం కావిట్లో ఒక ఉట్టిలో అరటిగెలా, రెండో ఉట్టిలో ఎత్తెడు బెల్లం, కావిడి మీద పసుపు ముద్దలంటించిన చిలకపచ్చ చెమ్కీ చీరా పెట్టుకుని డప్పుల్తో ఊరేగి తమ ఇంటికి రావడం; తన ఒంటికంతా పసుపు దట్టంగా పూసేసి, ఒళ్ళో కొబ్బరి బొండాం పెట్టి ప్రధానమైందనిపించడం, వచ్చినోళ్ళందరికీ వాకిట్లో కుట్టుడు పనసాకులేసి, కోడిగుడ్లూ, ఎండు చేపలూ కలిపి చేసిన పులుసుతో అమ్మ నానాహైరానాపడిపోయి వడ్డించడం, ఎర్రకొర్రల అన్నాన్ని ఒకొక్కళ్ళూ రెండేసి ఆకులు తేలిగ్గా ఖాళీ చేసెయ్యడం, ఆ వచ్చిన వాళ్ళతోనే ఆడపెళ్ళివాళ్ళంతా కలిసి కాలి నడకన మగ పెళ్ళివాళ్ళ ఊరికి పెళ్ళికి తరలెళ్ళడం, ఎప్పుడూ అలవాటైన అడవి దారి గుండా తను చకచకా నడుస్తూంటే వరసైన వాళ్ళు వేళాకోళం చెయ్యడం అదంతా తనకి గుర్తే.

అప్పటికి పెళ్ళంటే సరైన అవగాహన లేదు మణిరత్నానికి. ఒక్క సంవత్సరం ఉద్యోగం చెయ్యనిచ్చి పెళ్ళిమాట తలపెట్టి వుంటే ఎంత బావుండేది అని తర్వాత ఎప్పుడూ అనుకొనేది – చేతులుకాలేక ఆకులు పట్టుకున్నట్టే.

మండు వేసం కాలంలో మిట్టమధ్యాహ్నం లగ్నం. తనని తలపైకెత్తనివ్వలేదెవ్వరూ. కులాచారం ప్రకారం మేనబావ వరసైన వాడొకడు తనని ఎత్తుకుని గుర్రం ఎక్కించబోయి నాలుగడుగులేసి ఆయాసపడిపోయి "ఏటిపిల్లా, ఆస్టల్లో రాళ్ళుగానీ మింగీదానివేటే ఇంత బరువెక్కిపోయేవ్" అని హాస్యమాడేడు. గోప్యం తెలీని అప్పటి మనుషులు ఉత్త అమాయకులు – అనాగరికులు అనుకోవడం రత్నానికి ఇష్టం వుండదు.

పెళ్ళయిన నెల్లోనే జిల్లా కేంద్రంలో గవర్నమెంటు హాస్పిటల్లో ఉద్యోగం వచ్చింది.

ఎలా చేసిందో సరసవెరగని మోటు మనిషి యాకోబుతో అయిదేళ్ళ కాపరం. ఆ అయిదేళ్ళలోనూ అతని మీది అయిష్టం కొద్దీ మల్లెపూల

జోలికి పోయేది కాదు. ఆ అంతంత మాత్రవు కాపరానికి గుర్తుగా డేవిడ్, రోజీ పుట్టారు. అప్పటికే తన మీద మొయ్యలేని భారం వుండేది. అమ్మ, అమ్మమ్మ, పనీ పాటూ లేకుండా తిని తిరిగే మొగుడూ! ఆమెకొచ్చే తిండికీ జీతం ఏమూలకీ చాలేది కాదు. రోజంతా చుట్టలు కాల్చి ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఉమ్మెయ్యడం ముసలమ్మ పనైతే, రాత్రుళ్ళు తాగొచ్చి నానా రభసా చెయ్యడం యాకోబు పని. క్వార్టర్స్ కావడం వలన చుట్టు పక్కల వాళ్ళంతా 'ఏంటీ న్యూసెన్స్' అని విసుక్కునేవాళ్ళు. పల్లెటూళ్ళో పుట్టి పొలాల్లో తిరగడానికి అలవాటుపడిన అతను బస్తీ వాతావరణంలో ఇమడలేకపోయాడు. సరికదా, తనకన్నా పదిహేనేళ్ళు చిన్నదైన మణిరత్నం యవ్వనాన్ని చూస్తూంటే అతనికేదో అసహనంగా వుండేది. వారానికోరోజు స్నానం చేసే అతన్ని భరించడం ఆమెకే సాధ్యం కాలేదు. నెలకింతని ఇచ్చే ఏర్పాటు చేసుకుని అమ్మమ్మనీ, మావయ్యనీ పల్లెకి పంపించేసి ఓ నమస్కారం పెట్టేసింది రత్నం. తల్లి మొత్తుకుంది. అమ్మమ్మ నానా శాపనార్థాలూ పెట్టింది. ఎలాంటి వికారాలూ లేకుండా వెళ్ళినవాడు యాకోబు ఒక్కడే. అతనికిదివరకే అక్కడో అక్రమ సంసారం వుంది. ఆమె కూడా కూలీనాలీ చేసి ఇతన్ని మేపాల్సిందే.

మల్లెపూల దండలు కొనితెచ్చి మేరీమాత ఫోటోకి అలంకరించేది మణిరత్నం. గదినిండా నిండుకున్న మల్లెల సౌరభం మనసుకేదో హాయినిచ్చేది. మొగుడూ మొద్దబ్బాయి అక్కర్లేందానికి మల్లెపూలెందుకో అని సణుక్కునేది తల్లి. "మొద్దులాంటి మొగుడు లేడు కాబట్టే" అని నవ్వేసేది.

ఆ తర్వాత మణిరత్నం పూర్తి ఏకాగ్రత పిల్లలిద్దరి మీదా కొనసాగింది. చేసే ఉద్యోగమూ, [illegible] ఎప్పుడైనా [illegible] కల్పించినా [illegible] ఆమె పిల్లల కోసమే బతికింది.

మణిరత్నం తల్లి శాంతిగానే కన్నుమూసింది. డేవిడ్ బి.టెక్ చేశాడు.

రోజీ [illegible] పూర్తైంది. [illegible] వాళ్ళ పక్కింట్లో వున్న ఓ కుర్ర డాక్టర్ [illegible] పరిచయమైంది. సాయంకాలాలు కాలేజీ నుంచి వచ్చాక బైట మొక్కల్లో కుర్చీలేసుకుని [illegible] వాళ్ళు.

డేవిడ్‌తో అంది మణిరత్నం "ఒరే బాబూ. రోజీ ఆ కుర్రోణ్ణి తప్ప చేసుకోనంటుందిరా. అళ్ళ పెద్దలేమో యాభై వేలుకట్నం అడుగుతున్నారు. బేంకులో ఆర్డీ, నా లోన్ల సొమ్మూ కలిసి ముప్పై అయిదువేలవరకూ వస్తాయి. మిగిలిన దాని కోసం నీ బండి అమ్మేస్తే..." ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో అందరికీ బళ్ళున్నాయని ముచ్చట పడుతూంటే బుల్లెట్ కొని పెట్టింది. డేవిడ్ ఏమనుకున్నాడో రెండు నిమిషాలు రెప్పవాల్చకుండా చూశాడు.

"ఇప్పుడీ పెళ్ళి చెయ్యకపోతే ఏం?"

"ఎప్పుడైనా తప్పదుగదా"

"తాహతుకి మించిన పరుగులెందుకు?"

"అది కోరుకుంటున్నప్పుడేం చేస్తాం"

డేవిడ్ ముభావంగా బండి అమ్మేసి డబ్బు తెచ్చిచ్చాడు. ఖర్చులకి మరి కొంత బైట వడ్డీకి అప్పు చెయ్యక తప్పలేదు. డేవిడ్ ముభావం వీడలేదు. మగపిల్లాడు కదా, బాధ్యత తన మీద పెట్టలేదని బాధపడుతున్నాడేమోనని "ఒరే బాబూ నాకు పెద్దగా వ్యవహార దక్షత లేదు. కొంచెం అన్నీ నువ్వే చక్క బెట్టుకోవాలి" అంది మణిరత్నం.

"నీకా... వ్యవహార దక్షత లేదా? ఛ్ఛ ఛ్ఛ .... నీకున్నంత వ్యవహార దక్షత ఇంకెవరికుంది? డాక్టర్ని అల్లుణ్ణి చేసుకోవడం కన్నా వ్యవహార దక్షత ఇంకేముంది" అన్నాడు డేవిడ్ కనుబొమలుపైకెత్తి. ఆ మాటలోని వ్యంగ్యం సూటిగా గుండెలో తాకింది. దెబ్బతిన్న పక్షిలా విలవిల్లాడింది మణిరత్నం.

పెళ్ళవుతూనే మంచం, బీరువా వగైరా సారెతో అమ్మాయిని పంపించమని మగ పెళ్ళివారు డిమాండ్ చేశారు. దొరికిన చోటల్లా అప్పు చేసి వాళ్ళకి తగినట్టు అన్నీ సమకూర్చింది. చేతిలో చిల్లి గవ్వలేదు. బయల్దేరేముందు రోజీ జేవురించిన మొహంతో తల్లి మీద నిష్ఠూరాలు పోయింది. "ఏంటమ్మా ఈ కక్కుర్తిపన్లూ, ఈపాత సూట్‌కేస్‌తో బట్టలుపట్టుకెళ్తే అక్కడ నాకేమైనా గౌరవం వుంటుందా? ఎంత లోకువైపోతాను! వి.ఐ.పి. కొని పెట్టు, దీన్ని నువ్వే వుంచుకో. అయినా కొడుకు కోసమైతే ఏమైనా చేస్తావులే, నా కోసం ఎందుకు చేస్తావ్, లక్షల ఖరీదుచేసే అల్లుడు చవగ్గా దొరికితే ఇలాగే వుంటుంది ఎవరికైనా" మూత తెరిచి బట్టలన్నీ నేల మీద ఒంపేసింది రోజీ.

మరో శరాఘాతం!

డేవిడ్ హైదరాబాద్‌లో ఏదోపార్ట్ టైమ్ జాబ్‌లో జాయినయ్యాడు. క్షేమ సమాచారం తెల్పమని మణిరత్నం రాసిన ఉత్తరానికి అక్కణ్ణుంచి జవాబు వచ్చింది. "నా కాళ్ళ మీద నేను నిలబడాలనుకుంటున్నాను. నీకు కూతురు తప్ప వేరెవ్వరూ పరాయివాణ్ణే. నీకున్నదంతా వాళ్ళకే పెట్టుకో, నీకూ నాకూ ఏ సంబంధమూ లేదు"

[illegible] కోడలయ్యాక రోజీ [illegible] చూడ [illegible].

[illegible]

[illegible] తెరిచి చూసింది... [illegible] మల్లెపువ్వు జారినా... [illegible] తిరుగుతూ...

"మధుర పరిమళాల్ని కురిపించే ఈ పువ్వుకింత మృదుత్వాన్నెందుకు పెట్టేవు తండ్రీ!..."

"మ్యూజిక్కంటే అసలు ఏంటి?" అన్నాడు చక్రవర్తి ఓనాడు స్నేహితులందరితో.

"నేను చెప్తానుండయ్యా!" అంటూ రావుగోపాలరావు "మ్యూజిక్కంటే...ఏముందండయ్యా! అందమైన మాటల్ని అందంగా పలకడం...అంతే!" అన్నాడు.

— బద్దిగం పాండురంగారెడ్డి

పత్రచ్యుతి

ఆకాశ నీలంబు అందమౌ పందిరై
పచ్చిక కుచ్చుతివాసి కాగ
చెట్లమానులు చూడ చేవస్తంభాలునై
పైనున్న శాఖల పత్ర రాజి
రంగు రంగుల మార్చి నింగి నుప్పొంగంగ
గాలిబుట్టలరీతి కదలుచుండి
ఇంటింట కూష్మాండ హాలోవన్ దీపాలు
దోబూచులాడుచు తొంగిచూడ

పిల్లపాపల చోద్యాల ఇల్లు మెరయ
అమెరికాలోన అక్టోబరంతమందు
ఆశ్వయుజమాస మధ్యస్థమందు చూడ
సహజసౌందర్యసంపద చాటగలమె!

పచ్చని పచ్చికన్ కపిశవర్ణపు పత్ర వితానమంతయున్
విచ్చుకొనంగ వ్యాప్తిగని వీక్షణకున్ కలనేతచీర తా
ముచ్చటగా ధరించి ధర ముగ్ధమనోహరమంజులాకృతిన్
అచ్చుమునన్నరీతిజను ఆకులు రాలెడు కాలమందిటన్!

రాజకీయనాయకు వలె రంగుమార్చు
మాటిమాటికి మార్చవు మనుజుభంగి
ఒక్కసారియె మార్చును మొక్కలెపుడు
ఆకురాల్చుకాలంబందె అవియు మార్చు.

దాడి మీ ఫలవర్ణంబు దాల్చు కొన్ని
కొన్ని కూష్మాండ ఫలవర్ణమెన్ను, కొన్ని
చూతఫల సువర్ణచ్ఛాయరీతి, కొన్ని
వంగపండును పోలిన రంగు నొప్పు!

కొన్ని ఆకులు ఎరుపెక్కి కోపగించి
పసుపుతో కొన్ని నవ్వుచు పలుకరించు
మొగము కపిశంబు దాల్చుచు ముడుచు కొన్ని
పాలిపోయిన వర్ణాల తూలు కొన్ని!

రంగులపూలెరుంగుదుము రంగుల ఆకుల వృక్షరాజి స
ర్వాంగవిశేషములో తెలియునందరకున్ ధరణీస్థితాంతర
ప్రాంగణధాతులోపమున రంగుల మార్పు ఘటించె, కాని యి
న్నాంగి విభిన్న వర్ణముల పత్రవిచిత్రము చూడమెచ్చుటన్.

ఆకుపచ్చని హరితంబు నారిపోయి
రంగురంగుల ముస్తాబు పొంగి పొంగి
రాలు కిందవాకులురాలు కాలమందు
మిడిసిపడకని నరులను మేలుకొలిపి!

—జ్ఞానవిజ్ఞాన వికాసకవి

ఆచార్య టి.వి.ఎస్.ఆర్. క్షీరసాగర్
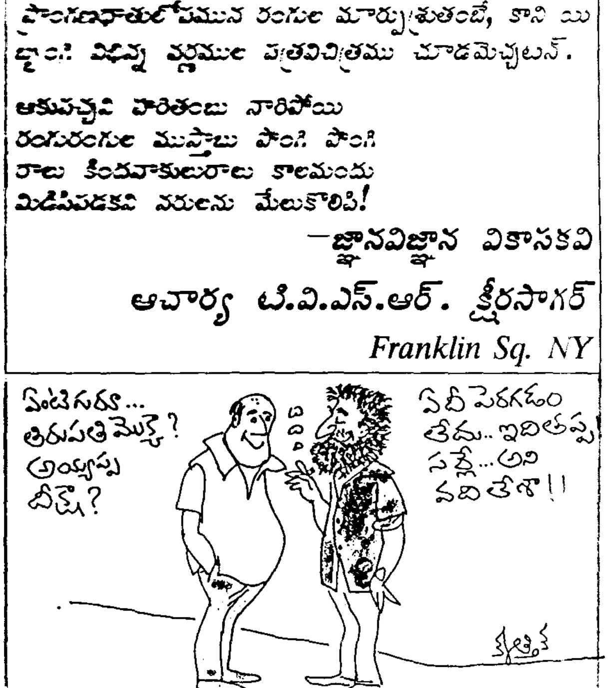
Franklin Sq. NY